

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a Dr. Kelemen Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** a Csáki Ügyvédi Iroda (ügyintéző. dr. Csáki Judit ügyvéd) által képviselt **alperes** ellen 9.981.735,- Ft kölcsöntartozás megfizetése iránt indított perében a Zala Megyei Bíróság 2009. május 25. napján meghozott 6.P.21.580/2008/23. számú ítélete ellen az alperes által 24. és 27. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 180.000,- (Egyszáznyolcvanezer) Ft másodfokú perköltséget, az államnak pedig az APEH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatósága Illeték Főosztálya külön felhívására 598.900,- (Ötszázkilencvennyolcezer-kilencszáz) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket, viselje továbbá a fellebbezéssel felmerült költségeit.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes keresetében kölcsöntartozás címén 9.981.735,- Ft tőke és ennek ügyleti, továbbá késedelmi kamata és kezelési költsége, 2.101.575,- Ft lejárt ügyleti kamat és ennek késedelmi kamata, valamint 965.623,- Ft lejárt késedelmi kamat, 134.954,- Ft lejárt költség és ezek kamatai megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

Előadta, hogy 2006. február 23-án engedményezéssel megszerezte az "A" Rt-nek a "B" Bt-vel 2004. szeptember 3-án kötött hitelszerződésből fakadó követelését. A követelés visszafizetéséért az alperes készfizető kezességet vállalt. Az adóssal szemben a felszámolási eljárás során a felperes megkísérelte a követelés érvényesítését, az azonban nem járt eredménnyel, a követelés behajthatatlan volt. Utalt arra, hogy az alperes kezesként nem követelheti, hogy a felperes követelését először a kötelezettől, illetve a másik készfizető kezestől hajtsa be.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a kezesi felelősség alól a Ptk. 276. §. (2) bekezdése alapján szabadult, mivel a felperes a követelést biztosító jogról lemondott, illetve a követelés a felperes hibájából vált behajthatatlanná. A felperesnek, illetőleg jogelődjének lehetősége volt arra, hogy a "C" Rt. által vállalt készfizető kezességet beváltsa, ezt azonban elmulasztotta, ezzel a lehetőséggel saját hibájából nem tudott élni. Vitatta a kereseti követelés összegszerűségét is.

A megyei bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 9.981.735,- Ft tőketartozást és annak 2006. február 24. napjától a kifizetés napjáig járó 3 havi BUBOR + 11 % kamatát + 1 % kezelési költséget, 2.101.575,- Ft lejárt ügyleti kamattartozást és annak 2006. február 24. napjától a kifizetésig járó évi 6 % kamatát, 965.623,- Ft lejárt késedelmi kamattartozást, továbbá 134.954,- Ft lejárt költségtartozást és ennek 2006. február 24-től a kifizetésig járó 6 %-os kamatát. Kötelezte továbbá az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 958.900,- Ft perköltséget.

Határozata indokolásában megállapította, hogy az "A" Rt. és a "B" Bt. 2004. szeptember 3-án vállalkozói folyószámla hitelszerződést kötött, melynek értelmében az OTP a hitel lejártáig 10.000.000,- Ft összegű folyószámla hitelkeretet tartott az adós társaság rendelkezésére.

A hitelszerződés tartalmazza, hogy a hitel visszafizetésének biztosítékeként az alperes és a "C" Rt. készfizető kezességet vállal, utóbbi kezessége a tartozás 73 %-ára terjed ki. Ennek megfelelően kötötte meg az "A" Rt. a kezességvállalási szerződést a "C" Rt.-vel 2004. szeptember 6-án, az alperessel pedig 2004. szeptember 3-án. Az alperes a teljes tartozásért készfizető kezességet vállalt.

A "B" Bt.-vel szemben felszámolási eljárás indult, a felszámolás kezdő időpontja 2004. október 8., közzététele 2004. november 4. Az eljárásra figyelemmel az "A" Rt. 2004. december 6-án a hitelszerződést azonnali hatállyal felmondta, a céget és az alperest erről és a fennálló tartozásról értesítette. Hitelezői igényét a felszámoló felé 2004. december 7-én bejelentette, a felszámoló az igényt ugyan nyilvántartásba vette, de behajthatatlan követelésnek minősítette. A felszámolási eljárás eredményeképpen 2008. május 31-én a Bt. törlésre került.

A bíróság megállapítása szerint az "A" Rt. 2004. december 9-én a készfizető kezesség beváltása érdekében értesítette a "C" Rt.-t a hitelszerződés felmondásáról, a "C" Rt. azonban 2005 áprilisában a teljesítést megtagadta.

Az "A" Rt. 2006. február 23-án a hitelszerződésből fakadó teljes követelését, annak járulékaival és minden biztosítékával együtt a felperesre engedményezte.

Az engedményezés időpontjában a tőketartozás összege 9.981.735,- Ft, a kamattartozás 2.101.575,- Ft, a késedelmi kamat összege 965.623,- Ft, a költségek és egyéb járulékok összege 134.954,- Ft volt.

A bíróság ítélete jogi indokolásában mindenekelőtt kiemelte, hogy a felperes a csatolt bankszámla-kivonatokkal a követelése összegét megfelelően bizonyította. Rámutatott arra, hogy az alperes készfizető kezességet vállalt, így a Ptk. 274. §. (1) bekezdése szerint sortartási kifogás nem illeti meg, nem követelheti tehát, hogy a felperes a követelését először az adóstól, illetve a "C" Rt.-től kísérelje meg behajtani.

A bíróság nem látta megalapozottnak az alperesnek a kezesi kötelem alóli szabadulására vonatkozó érvelését. Kifejtette, hogy az adós saját gazdálkodásában rejlő okokból vált fizetéseképtelenné és került felszámolás alá, a követelés felszámolás során való érvényesítését megkísérelte, így a behajthatatlanná válás a felperesi jogelődnek nem volt felróható.

A felperesi jogelőd megkísérelte a "C" Rt-nél a készfizető kezesség érvényesítését. A követelés ezen biztosítékáról sem a felperes, sem pedig jogelődjé nem mondott le. A kifejtettek alapján a kereseti kérelemben foglaltak szerint marasztalta az alperest.

Az alperes módosított fellebbezésében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, harmadlagosan pedig az ítélet megváltoztatásával annak megállapítását kérte, hogy az alperes kezesi felelőssége csak a tartozás 27 %-áig áll fenn.

Hangsúlyozta, hogy a készfizető kezességet kifejezetten a "C" Rt. készfizető kezességvállalására tekintettel vállalta, abban a meggyőződésben, hogy legfeljebb a tartozás 27 %-áig lenne köteles helytállni. A "C" Rt. a jogszabályok alapján nem volt jogosult a teljesítés megtagadására, köteles a vállalt összeget megtéríteni. A felperes a "C" Rt. kifogását elfogadta, de legalábbis nem követelte a továbbiakban tőle a tartozás 73 %-át, ezzel a Ptk. 276. §. (2) bekezdés első fordulatóban foglalt magatartást valósította meg, ténylegesen (legalább ráutaló magatartással) lemondott egy olyan jogról, amely az alperes, mint kezes teljesítése esetén a megtérítési igény érvényesíthetőségének az akadályát képezi.

Hivatkozása szerint joggal való visszaélésnek minősül és az együttműködési kötelezettség és tisztesség jogelvét is sérti az a felperesi magatartás, hogy a "C" Rt. nyilatkozatával szemben nem emelt kifogást.

Hivatkozott az alperes a Ptk. 273. §. (2) bekezdésére, amely szerint a kezes kötelezettsége nem válhat terheesebbé, mint amilyen az elvállalásakor volt. Álláspontja szerint az alperes helyzete terheesebb lett azzal, hogy a felperes a "C" Rt-vel szemben a követelését nem megfelelően érvényesítette, hiszen nem a követelés 27 %-át, hanem az ítélet szerint a tartozás teljes összegét köteles megtéríteni.

A hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelmének indokaként kiemelte, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban jogi képviselő nélkül járt el. A bíróságnak a Pp. 7. §-ában foglaltak szerint tájékoztatnia kellett volna az alperest a pártfogó ügyvédi képviselőt engedélyezéséről, másrészt pedig az egyéb lényeges perbeli jogairól és kötelezettségeiről. Mindemellett köteles lett volna tájékoztatni a "C" Rt-vel kapcsolatos perbehívás lehetőségéről. A BH 1998.339. és a BDT 2000.153. számú eseti döntésekre utalással kifejtette, hogy amennyiben az utóbbival kapcsolatos tájékoztatás elmaradása hátránnyal jár, úgy az az ítélet hatályon kívül helyezését alapozza meg.

A megfelelő tájékoztatás esetén az alperesnek módja lett volna a Pp. 58. §-ában foglaltak szerint a perbehívás eszközével élni, vagy a "C" Rt-vel szemben külön perben érvényesíthetett volna igényt, melyet a bíróság egyesíthetett volna, ezzel az alapjogviszony egységes elbírálás alá került volna, mely nyilvánvalóan kedvezőbb eredménnyel szolgált volna az alperes számára.

A fentiekén túl kifogásolta, hogy a bíróság nem derítette fel teljes körűen a tényállást, nem tárta fel a "C" Rt. készfizető kezességét és annak jogszabályban meghatározott körülményeit.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Az ítéletben foglaltakkal egyezően kifejtette, hogy az adós a saját gazdálkodásában rejlő okokból vált fizetéseképtelenné. A felperesi jogelőd a felszámolási eljárásban megkísérelte a hitelezői igényét érvényesíteni, amely azonban eredményre nem vezetett, a követelés behajthatatlanná válása a jogosultnak nem felróható.

Az alperes a kölcsöntartozás és járulékai egészének visszafizetéséért vállalt készfizető kezességet. A Ptk. 274. §. (2) bekezdése, valamint a 275. §. alapján az alperes nem követelheti, hogy a felperes a követelést először a kötelezettől, vagy a másik készfizető kezestől hajtsa be. A "C" Rt. készfizető kezességvállalása továbbra is fennáll, erről a jogosult nem mondott le.

Az alperes fellebbezése az alábbiak szerint nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítás lefolytatásával beszerzett peradatokat okszerűen mérlegelte, helyes tényállást állapított meg, döntésével és annak indokaival az ítéletábra maradéktalanul egyetértett, a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel csupán az alábbiakat emeli ki.

Az alperes a felperes jogelődjével szemben a 2004. szeptember 3-án kötött szerződésben a kötelezett teljes tartozása erejéig vállalt készfizető kezességet. Az alperes és a "C" Rt. kezességvállalására ugyan nem egyidejűleg (a "C" Rt. ezirányú szerződésének megkötésére 2004. szeptember 6-án került sor), de egymásra tekintettel került sor.

A Ptk. 274. §. (1) és (2) bekezdésére figyelemmel tehát az alperest nem illeti meg a sortartás kifogása, a követelésnek sem a kötelezettrel, sem a "C" Rt.-vel szembeni behajthatóságára a felperessel szemben nem hivatkozhat (a kötelezettrel szembeni behajthatatlanság a felszámolási eljárás során egyébként is igazolást nyert).

Rámutat az ítéletábra arra, hogy a Ptk. 275. §-ának rendelkezései az alperes és a "C" Rt. egyetemleges felelősségét alapítják meg. Ennek folytán a felperessel szembeni felelősségükre a Ptk. 337. §. (1) bekezdése, egymással szembeni jogviszonyukban pedig a Ptk. 338. §. (1) bekezdése irányadó. Utóbbi értelmében az alperesnek a kockázatviselése arányát (az alperes 100 %, míg a "C" Rt. 73 % megtérítését vállalta) meghaladó teljesítés esetén keletkezik a "C" Rt.-vel szemben megtérítési igénye.

Helytálló az elsőfokú bíróság azon álláspontja is, hogy nem a felperes hibájából hiúsult meg a követelés kötelezettrel szembeni érvényesítése, azaz a követelés kötelezettrel szembeni behajthatatlansága.

Ugyancsak nem állapítható meg, hogy a felperes a "C" Rt. által vállalt kezességből eredő jogáról lemondott. Joglemondásnak önmagában sem a jogérvényesítés eredménytelen megkísérlése, sem a jogérvényesítés megkísérlésének elmulasztása nem minősül (BH 1998.546.).

Az alperes a másodlagos fellebbezési kérelmében helyesen hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 7. §. (2) bekezdésében foglaltak ellenére sem adott tájékoztatást a pártfogó ügyvédi képviselőt engedélyezésének és a "C" Rt. perbehívásának lehetőségéről.

Ugyanakkor megállapítható, hogy az alperes a felperes keresetével szemben a jogi képviselője által benyújtott fellebbezésében foglaltakkal azonos tartalmú ellenkérelemmel védekezett az elsőfokú eljárás során is.

A felperesi követelés érdemét érintően kifejtettekre figyelemmel pedig az alperes a felperessel szembeni viszonyában a "C" Rt. Ptk. 275. §-a szerinti kezességvállalására eredménnyel nem hivatkozhat, vele szemben igényt csak a felperessel szembeni kötelezettség teljesítése esetén (Ptk. 338. §. (1) bekezdés) és csak külön perben (Pp. 60. §. (2) bekezdés) érvényesíthet.

A fentiek szerinti tájékoztatás elmaradása tehát az alperes részére hátránnyal nem járt, az ügy eldöntésére érdemi kihatással nem volt, így az ítélet hatályon kívül helyezését nem alapozza meg.

Az ítélet tábla a fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §. (2) bekezdése alapján helyben hagyta, az eredménytelenül fellebbező alperest pedig a Pp. 78. §. (1) bekezdése alapján kötelezte a feljegyzett fellebbezési illeték állam javára, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §. (2) bekezdés a.) pontja és (5) bekezdése szerint megállapított - 25 % ÁFA-t tartalmazó - ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség felperes javára való megfizetésére.

Győr, 2010. június 16. napján

Dr. Zámbó Tamás sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Szalay Róbert sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó:

Az ügy tömör összefoglalása:

Amennyiben a kezesek ugyanazért a kötelezettségért egyidejűleg, vagy egymásra tekintettel vállalnak készfizető kezességet, a sortartás kifogása sem a kötelezett, sem a másik kezes tekintetében nem illeti meg őket, ugyanakkor egymásközi belső viszonyukban a kötelezettek egyetemlegessége esetén irányadó szabályok az alkalmazandóak.

Joglemondásnak önmagában sem a jogérvényesítés eredménytelen megkísérlése, sem a jogérvényesítés megkísérlésének elmulasztása nem minősül.

Alkalmazott jogszabályok:

1959. évi IV. törvény 274., 275. és 276. §-a